

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. június 24.
(OR. en)

10141/1/21
REV 1

ECOFIN 633
SOC 415
BUDGET 13
STATIS 28

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 8743/21

Tárgy: A Tanács következtetései a népesség előregedéséből adódóan a költségvetési fenntarthatóságot érintő kihívásokról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a népesség előregedéséből adódóan a költségvetési fenntarthatóságot érintő kihívásokról szóló tanácsi következtetéseket, a Tanács 2021. június 18-án tartott 3803. ülésén jóváhagyott formában.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A NÉPESSÉG ELŐREGEDEDÉSÉBŐL ADÓDÓAN A KÖLTSÉGVETÉSI FENNTARTHATÓSÁGOT ÉRINTŐ KIHÍVÁSOKRÓL

A Tanács (ECOFIN):

1. **HANGSÚLYOZZA**, hogy a népesség előregedése komoly kihívást jelent az államháztartások hosszú távú fenntarthatóságára nézve, és ezt az államadósságoknak a Covid19-világjárvány okozta válságot követő emelkedése tovább súlyosbítja. Az adósság várhatóan, a jelen helyzetben fennálló nagy fokú bizonytalanság közepette egy ideig még magas marad; **KIEMELI**, hogy különösen fontos annak biztosítása, hogy a költségvetési politikák figyelembe vegyék a költségvetési fenntarthatósági kockázatokat és a helyreállítás állapotát; **EGYETÉRT** azzal, hogy amíg az egészségügyi válság be nem fejeződik és a helyreállítás határozottan meg nem kezdődik, továbbra is szükség van gazdaságunknak a szükséges szintű költségvetési támogatás nyújtása révén történő védelmére. A költségvetés hosszabb távú fenntarthatósága szempontjából kulcsfontosságú a gazdasági tevékenység támogatása és a stigmatizáló hatások enyhítése időszerű, átmeneti és célzott intézkedések révén, továbbá el kell kerülni a költségvetési támogatás idő előtti megszüntetését; **MEGERŐSÍTI** az ambiciózus reformok és a termelőberuházások jelentőségét a potenciális növekedés támogatását illetően, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a Next Generation EU egyéb elemei által kínált lehetőségek teljes körű kihasználásának fontosságát;
2. **JÓVÁHAGYJA** a népesség előregedéséről szóló 2021. évi jelentésben foglalt, az EU tagállamaira vonatkozó gazdasági és költségvetési előrejelzéseket (2019–2070), amely jelentést a Gazdaságpolitikai Bizottság (a népesség előregedésével foglalkozó munkacsoport) és a Bizottság szolgálatai (Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság) készítették közösen elfogadott módszerek és feltételezések alapján. A népesség előregedéséről szóló 2021. évi jelentésben szereplő előrejelzések a korábbi jelentésekben foglaltakhoz hasonlóan az idős korral összefüggő közkiadásokhoz (nyugdíjak, egészségügyi ellátás, tartós ápolás-gondozás és oktatás) kapcsolódnak;

3. KIEMELI a népesség előrejedéséről szóló 2021. évi jelentés alábbi főbb megállapításait:

- Az időskorú eltartottak aránya az előrejelzések szerint hosszú távon meredeken emelkedni fog az EU-ban: míg jelenleg minden 65 évesnél idősebb személyre három munkaképes korú személy jut, 2070-re ez a szám kettő alá csökken. A várható élettartam folyamatos növekedése hozzájárul mindenekelőtt a népesség előrejedéséhez, miközben a termékenységi arányszámok jóval a természetes reprodukciós arány alatt maradnak, és az előre jelzett nettó migrációs áramlások nem lesznek elegendők a népesség csökkenő és előrejedő tendenciájának ellensúlyozására.
- A munkaképes korú népesség várható csökkenése azt jelenti, hogy hosszú távon a munkatermelékenység lesz az egyedüli mozgatórugója a potenciális GDP-növekedésnek. Az EU egészét tekintve a 2019 és 2070 közötti időszak átlagos éves GDP-növekedési rátája az alapforgatókönyv szerint nagyjából stabilan 1,3 % marad, a teljes termelékenység (TFP) jelentős növekedését feltételezve. Egy alacsonyabb termelékenységnövekedést feltételező forgatókönyv szerint az EU átlagos éves GDP-növekedési rátája 1,1 %-os lesz. Ugyanakkor az egyes tagállamok között lényeges eltérések tapasztalhatók a növekedési potenciál tekintetében.
- Az idős korral összefüggő összes közkiadás az előrejelzés szerint 2019 és 2070 között a GDP 1,9 %-ával nőne az EU-ban, és így 2070-re elérné a GDP 25,9 %-át, ám országonként jelentős különbségeket mutatna. Az alacsonyabb termelékenységgel számoló forgatókönyv (az alacsonyabb TFP-növekedést feltételező forgatókönyv) szerint ez a kiadásszint 2019 és 2070 között a GDP 2,4 %-ával nőne, és 2070-re a GDP 26,4 %-át érné el. A nem demográfiai jellegű kiadásokat, valamint az egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz kapcsolódó kiadások egyéb tényezőit figyelembe vevő forgatókönyv alapján a növekedés elérné a GDP 4,9 %-át. Az euróövezetben az idős korral összefüggő összes közkiadás az alapforgatókönyv szerint a GDP 1,7 %-ával, az alacsonyabb TFP-növekedést feltételező forgatókönyv szerint a GDP 2,2 %-ával, az egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz kapcsolódó kiadások nagyobb (nem demográfiai vezérelt) növekedésével számoló forgatókönyv szerint pedig akár a GDP 4,4 %-ával is emelkedni fog.

- A nyugdíjkiadások a 2045-ig tartó időszakban az előrejelzés szerint a GDP 1,1 %-ával fognak emelkedni, majd 2070-re 1 %-kal a kiindulópontához közeli szintre csökkennének (az EU egészére vonatkozóan a GDP 11,7 %-ára). Az előre jelzett nyugdíjkiadások ugyanakkor kedvezőtlenebb demográfiai vagy makrogazdasági feltételezések mellett magasabbak lennének. Alacsonyabb termelékenységet feltételezve (az alacsonyabb TFP-növekedést feltételező forgatókönyv szerint) például a 2045-ig számított növekedés a GDP 1,3 %-a lenne, így a nyugdíjkiadások 2070-re a GDP 12,2 %-át tennék ki. Az egyes tagállamok helyzete e tekintetben is rendkívül eltérő, és függ a népesség előregedésének mértékétől és előrehaladottságától, a GDP növekedésével kapcsolatos kilátásoktól, a nemzeti nyugdíjrendszerek sajátosságaitól és mindenekelőtt a strukturális reformok terén elért eredményektől.
- Az alapforgatókönyv szerint az EU-ban az egészségügyi ellátásra és a tartós ápolásra-gondozásra fordított közkiadások – főként a népesség alakulását tükrözve – a GDP 2 %-ával növekednének, és így 2070-re elérnék a 10,3 %-ot. Figyelembe véve az egészségügyi ellátásra és a tartós ápolásra-gondozásra fordított kiadásokban a költségeket alakító nem demográfiai jellegű tényezők lehetséges jövőbeli alakulását is, az ilyen ellátásokra fordított kiadások előre jelzett növekedése jelentősen nagyobb, a GDP 4,9 %-ának megfelelő lenne.
- Tekintettel a Covid19-válság nyomán a GDP növekedésével kapcsolatos rendkívüli bizonytalanságra, két kiegészítő előrejelzési forgatókönyv került kiszámításra: az első az előrejelzési időszak első éveiben késleltetett fellendüléssel számol; a második pedig tartósan alacsonyabb GDP-növekedéssel, amennyiben a válságnak strukturális hatása van, különösen a munkaerő tekintetében;

4. MEGERŐSÍTI, hogy ahhoz, hogy kezelni lehessen a népesség előregedésével kapcsolatos kiadásokra vonatkozó előrejelzések révén láthatóvá vált kihívásokat, a tagállamoknak további szakpolitikai intézkedéseket kell hozniuk az országspecifikus problémák megoldása céljából; FELSZÓLÍTTA a tagállamokat, hogy kezeljék a népesség előregedésének gazdasági és költségvetési következményeit a foglalkoztatási ráták és a termelékenység növelésével, valamint a nemek közötti munkaerőpiaci különbségek kezelésével, kiigazítva a nyugdíj-, az egészségügyi és a tartós ápolási-gondozási rendszereket; FELSZÓLÍTTA a tagállamokat, hogy – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében – hajtsák végre az európai szemeszter során az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatban tett ajánlásokat;

5. ÜDVÖZLI, hogy a legtöbb országban az elmúlt évtizedben végrehajtott nyugdíjreformok pozitív hatással jártak, mivel visszafogták a közkiadások dinamikáját és hozzájárultak az átlagos nyugdíjkorhatár emeléséhez; HANGSÚLYOZZA, hogy a nyugdíjrendszerek pénzügyi fenntarthatósága és megfelelősége tekintetében egyaránt holisztikus szemléletet kell követni. A nyugdíjak megfelelőségéről szóló közelgő 2021. évi jelentés e tekintetben kiegészíti a népesség előregedéséről szóló 2021. évi jelentést; MEGÁLLAPÍTJA ugyanakkor, hogy a reformok mértéke számos ország esetében még mindig elégtelen ahhoz, hogy megoldást jelentsen a már most is magas állami nyugdíjkiadások további növekedésére, és aggodalmát fejezi ki annak kapcsán, hogy egyes esetekben a korábbi reformok visszafordítása tapasztalható; LESZÖGEZI, hogy a visszafordítással járó kockázatok hatékonyan csökkenthetők olyan előremutató reformok kidolgozásával, amelyek a nemzeti felelősségvállalásra összpontosítanak; KIEMELI, hogy a tagállamoknak – különböző mértékben – további lépéseket kell tenniük a tényleges nyugdíjbavonulási életkor emelése érdekében, többek között a munkaerőpiacról való korai kilépés megakadályozása és a tevékeny időskor előmozdítása; a munkaerőpiacon maradás ösztönzőinek megerősítése; valamint a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát biztosító elemek megerősítése révén, például azáltal, hogy az öregségi nyugdíjkorhatárt vagy a nyugellátásokat a várható élettartamhoz kapcsolják. Tartózkodni kell a már elindított, a fenntarthatóság növelését célzó reformok visszafordítására irányuló intézkedések meghozatalától;
6. ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI, hogy különösen fontos megvalósítani azt a kettős célkitűzést, amely egyrészt a költségvetési fenntarthatóságának, másrészt pedig annak biztosításából áll, hogy mindenki számára elérhetőek legyenek a színvonalas egészségügyi és tartós ápolási-gondozási szolgáltatások; ennek eszköze pedig az egészségügyi és a tartós ápolási-gondozási rendszerek hatékonyságának és eredményességének a javítása. E tekintetben a megelőzésbe és az alapellátásba történő beruházások kulcsszerepet játszanak az egészségügyi rendszerek rezilienciájának megerősítésében; HANGSÚLYOZZA, hogy a Covid19-válság rávilágított az egészségügyi ellátással kapcsolatos, többek között a válsághelyzetekre való reakcióképesség és a válsághelyzetekre való felkészültség növelését célzó reformok és beruházások fontosságára is.
7. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a népesség előregedéséből fakadó kihívásokkal kapcsolatos fenti megállapításokat vegye figyelembe az elemzéseiben és a költségvetési felügyelet során, továbbá az Unión belüli gazdaságpolitikai koordináció minden vonatkozó területén számoljon annak következményeivel;
8. FELKÉRI a Bizottságot, hogy 2022 első hónapjaiig végezze el az államháztartások fenntarthatóságának szokásos mélyreható értékelését, és ehhez használja fel ezeket az átfogó és összehasonlítható, naprakész előrejelzéseket. A Gazdaságpolitikai Bizottságnak ezen értékelés alapján jelentést kell majd készítenie a Tanács részére;

9. **HANGSÚLYOZZA** az Eurostat és a nemzeti statisztikai hivatalok közötti átlátható és aktív információcsere fontosságát a népesség-előreszámítások elkészítésének valamennyi szakaszában; **FELKÉRI** az Eurostatot, hogy kezelje prioritásként a népesség-előreszámításokat, és biztosítson elegendő forrást e célra, valamint hogy javítsa tovább a Gazdaságpolitikai Bizottságnak történő jelentéstételt, biztosítva ezáltal a népesség-előreszámítások minőségét és megalapozottságát, teljes mértékben tiszteletben tartva az Eurostat és a nemzeti statisztikai hivatalok függetlenségét; **FELKÉRI** a Gazdaságpolitikai Bizottságot és a Bizottságot, hogy az Eurostat által legkésőbb 2023 márciusáig elkészítendő új népesség-előreszámítások alapján 2024 nyaráig tegye naprakésszé a népesség előrejedésének gazdasági és költségvetési következményeiről szóló elemzését.
-